

Dávky pro OZP – doprava a cestování

Příspěvek na péči (PnP) – dávka přiznávaná a vyplácená dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách a prováděcí vyhlášky k tomuto zákonu č. 505/2006 Sb., určená pečujícím, kteří mohou přepravu (resp. doprovod) zajišťovat v rámci péče, kterou poskytují. Dávka však není určena na úhradu benzínu, jízdného ani jiných nákladů spojených s dopravou. Slouží výhradně na úhradu péče, tedy pomoci při cestování.

Příspěvek na pořízení motorového vozidla – dávka přiznávaná a vyplácená dle zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a prováděcí vyhlášky k tomuto zákonu č. 388/2011 Sb., **Maximální výše příspěvku činí 200 tis. Kč** (výše dávky se odvíjí od výše příjmu žadatele) a je určena na zakoupení motorového vozidla.

Je-li přiznán příspěvek na pořízení motorového vozidla, je možné zároveň požádat o vrácení DPH (upravuje zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty).

Úskalím uvedené dávky je velmi omezený a pevně daný okruh osob, resp. „oprávněných diagnóz“. Jedná se o osoby s těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí a osoby s těžkou nebo hlubokou mentální retardací. Nárok nevzniká např. osobám s neurologickým či těžkým interním onemocněním (např. svalová dystrofie, roztroušená skleróza,... a další). V současné době probíhají jednání týkající se legislativních změn, již teď je však patrné, že okruh „oprávněných diagnóz“ se rozšíří jen minimálně a stále zde bude mnoho osob s velmi závažnými diagnózami, které nárok na příspěvek ani po změně předpisů mít nebudou a to i přesto, že jejich zdravotní stav je odkazuje na invalidní vozík nebo je v chůzi velmi omezuje. Osobám s těžkým zrakovým nebo sluchovým postižením a dalším tento příspěvek také nenáleží.

Příspěvek je možné zvýšit o **příspěvek na úpravu motorového vozidla** (např. na ruční řazení), i ten je však podmíněn výše uvedenými diagnózami. Výše příspěvku závisí na ceně úpravy (dle faktury či daňového dokladu), spoluúčast žadatele činí 10 %, nejméně však 1 000 Kč.

Příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla – dávka přiznávaná a vyplácená dle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí náleží osobě pečující, **kteřá má v pěstounské péči nejméně 3 děti** nebo má nárok na odměnu pěstouna z důvodu péče o 3 děti. Dávka náleží bez ohledu na to, zda pečující či některé z dětí je osobou se ZP či nikoli. Výše příspěvku na zakoupení motorového vozidla činí **70 % pořizovací ceny** motorového vozidla nebo prokázaných výdajů na opravy, **nejvýše však 100 000 Kč**. Součet těchto příspěvků poskytnutých osobě pečující **v období posledních 10 kalendářních let přede dnem podání žádosti nesmí přesáhnout 200 000 Kč**.

Příspěvek na mobilitu (PnM) – dávka určená na úhradu nákladů spojených s dopravou. Nárok je podmíněn přiznáním průkazu OZP II. nebo III. stupně (tj. průkaz ZTP nebo ZTP/P). Nárok nevzniká osobám, kterým jsou trvale poskytovány pobytové sociální služby dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Pokud však taková osoba prokáže, že se opakovaně v kalendářním měsíci za úhradu dopravuje nebo je dopravována, je možné učinit výjimku. **Výše**

příspěvku činí 550 Kč měsíčně a není ji možné zvýšit ani v případě, že je doložena zvýšená potřeba přepravy (např. k lékařům, při přepravě do škol a školských zařízeních apod.).

Slevy na dopravu - držitelé průkazu OZP II. a III. stupně (tj. průkaz ZTP nebo ZTP/P) mají nárok na **bezplatnou dopravu** pravidelnými spoji místní veřejné hromadné dopravy osob (tramvajemi, trolejbusy, autobusy, metrem), a **slevu 75 % jízdného** ve II. vozové třídě osobního **vlaků a rychlíků** ve vnitrostátní přepravě a **slevu 75 %** v pravidelných vnitrostátních spojích **autobusové dopravy**.

Úskalím uvedených slev je skutečnost, že velmi mnoho prostředků MHD (zvláště pak v menších městech, či příměstských autobusů apod.) není pro přepravu osob s těžkým TP uzpůsobeno. Prostředky nejsou bezbariérové a nemohou jimi tedy cestovat osoby na invalidním vozíku, zvláště pak elektrickém.

Někteří dopravci nechtějí poskytovat slevu dítěti se ZP, ve věku do 6 let, které má nárok na bezplatnou přepravu a jeho doprovodu (zpravidla rodič) s tím, že se jedná o zdvojenou slevu. Ač je tento argument nesprávný, v praxi velmi často dochází k tomu, že doprovod je nucen přepravné uhradit a následně je složitě reklamovat u dopravce.

Velkým tématem je pak, zvláště v poslední době, kdy se jedná o rozšíření počtu poskytovatelů železniční dopravy o nové soukromé společnosti, problematika bezbariérových vlaků, zajištění pronájmu plošin (a s tím související potenciální zpoždění spojů, protože nakládání vozíčkářů prostřednictvím plošin je poměrně časově náročné, nehledě na finanční náročnost). Poměrně standardně je pak od cestujících, kteří potřebují zajistit pro nástup do vlaku plošinu, požadována rezervace konkrétního spoje 2-3 dny předem, pokud daný spoj přepravu osob se zdravotním postižením vůbec umožňuje.

Dálkové autobusy (Regiojet, Flixbus, ale také ČSAD a další) jsou pak velmi špatně dostupné i maminkám s kočárky, pro vozíčkáře, zejména pro vozíčkáře přepravující se na elektrických vozících pak tyto autobusy nejsou přizpůsobené vůbec.

Informace aktuální k 31. 7. 2019

Dokument byl zpracován v rámci projektu „Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb města Beroun a spádového území 2019–2023“ s číslem CZ.03.2.63/0.0/0.0/16_063/0006548, který je financován z ESF prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost.